

Sygn. akt VII U 3079/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2017 r. w Gdańsku

sprawy A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 8 marca 2017 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu A. D. prawo do emerytury od dnia 01 lutego 2017 r.,
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt VII U 3079/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu A. D. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach. Nie uwzględniono okresu pracy w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy w okresach od 01 września 1972r. do 31 grudnia 1982r. w Spółdzielni (...) w G. oddział w K. oraz od 01 stycznia 1983r. do 22 listopada 1991r. w (...) Spółdzielni (...) w K. (k. 25akt rentowych).

Odwołanie z dnia 11 kwietnia 2017 wywiódł ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę oraz przyznanie mu wnioskowanego świadczenia (k. 2-3 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 02 maja 2017 r. na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji (k. 4-5 akt sprawy).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. D. urodzony dnia (...), w dniu 17 lutego 2017 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(dowód: wniosek ubezpieczonego o emeryturę z dnia 17.02.2017 r. – k. 1-4 akt rentowych)

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 26 lat i 4 miesiące.

(dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 24 akt rentowych)

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 08 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu A. D. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach. Nie uwzględniono okresu pracy w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy w okresach od 01 września 1972r. do 31 grudnia 1982r. w Spółdzielni (...) w G. oddział w K. oraz od 01 stycznia 1983r. do 22 listopada 1991r. w (...) Spółdzielni (...) w K.

(dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 08.03.2017 r. – k. 25 akt rentowych)

Ubezpieczony posiada uprawnienia do kierowania samochodami ciężarowymi powyżej 3,5 tony od 16 października 1978r.

Dowód: prawo jazdy okazane na rozprawie w dniu 20.07.2017r. ok. 30

W okresie od 01 września 1972r. do 31 grudnia 1982r. ubezpieczony zatrudniony był w Spółdzielni (...) w G. oddział w K. na stanowisku kierowcy.

W początkowym okresie ubezpieczony był uczniem w zawodzie mechanik samochodowy. Po ukończeniu szkoły, od 01 lipca 1975r. pracował jako mechanik. Jego praca polegała na naprawie samochodów w kanałach. W firmie były 3 kanały i ponad 100 samochodów ciężarowych.

Następnie, w okresie od 25 października 1976r. do 17 października 1978r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Wykonywał tam pracę mechanika samochodowego, pracując w kanałach remontowych. Naprawiał m.in. resory, wymieniał olej i drążki kierownicze. Podczas odbywania służby wojskowej nabył uprawnienia do kierowania pojazdami pow. 3,5 tony.

Po powrocie z wojska ubezpieczony pracował jako mechanik w kanałach remontowych.

Następnie od 28 lipca 1979r. został kierowca samochodu ciężarowego typu S. (pow. 3,5 tony) z przyczepą. Ubezpieczony samochodem ciężarowym woził mleko, towary spożywcze w powiecie (...), gm. K.. Jeździł również do P., G., L., W., C. i W.. Ubezpieczony woził również ziemniaki, zboża, porcelanę z Lubiany. Ubezpieczony kierował również cysterną oraz izotermą- zamkniętym samochodem którym przewożono bańki z mlekiem. Samochód ten posiadał grubsze, izolowane ściany.

Razem z ubezpieczonym jeździł konwojent i pracownik, do których należało rozładowywanie towaru. Ubezpieczony czasem pomagał rozładowywać towar.

Jako kierowca samochodu ciężarowego ubezpieczony bardzo często pracował znacznie ponad normę czasu pracy.

Dowód: zeznania świadka K. D. –k. 29-30, protokół elektroniczny –k. 33, zeznania świadka H. K. –k. 30-31, protokół elektroniczny –k. 33, zeznania ubezpieczonego –k. 31-32, protokół elektroniczny –k. 33,

Z akt osobowych: umowa o naukę zawodu z 23.08.1972r., pismo z 01.07.1975r., pismo z 30.07.1979r.,

W okresie od 01 stycznia 1983r. do 22 listopada 1991r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) Spółdzielni (...) w K. na stanowisku kierowcy.

Spółdzielnia przejęła wszystkich pracowników (...).

Ubezpieczony wykonywał tę samą pracę co w (...) - jeździł samochodami ciężarowymi powyżej 3,6 tony.

Dowód: zeznania świadka K. D. -k. 29-30, protokół elektroniczny -k. 33, zeznania świadka H. K. -k. 30-31, protokół elektroniczny -k. 33, zeznania ubezpieczonego -k. 31-32, protokół elektroniczny -k. 33,

Z akt osobowych: świadectwo pracy z 18.12.1991r. umowa o pracę z 01.07.1986r., umowa z 01.01.1983r.,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także spójne i przekonujące zeznania świadków K. D. oraz H. K.. Świadczy to osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy co ubezpieczony, mające zatem niezbędną wiedzę co do zakresu zadań jakie realizował. W konsekwencji, Sąd uznał za wiarygodny dowód z przesłuchania ubezpieczonego, bowiem znalazł potwierdzenie w zeznaniach świadków i dokumentacji osobowej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie należało uwzględnić.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 887), dalej: „u.e.r.f.u.s.”, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43). Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII pod pozycją 2 Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, natomiast w dziale XIV poz. 16 Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Przedmiotem sporu pozostawało zatem to, czy skarżący legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, w szczególności czy za taki okres może być uznane zatrudnienie ubezpieczonego w okresie od okresach od 01 września 1972r. do 31 grudnia 1982r. w Spółdzielni (...) w G. oddział w K. oraz od 01 stycznia 1983r. do 22 listopada 1991r. w (...) Spółdzielni (...) w K..

W ocenie Sądu, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w części spornego okresu znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (zaświadczenie o zatrudnieniu, akta osobowe). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami świadków K. D. oraz H. K.–współpracowników wnioskodawcy, jak też zeznaniami ubezpieczonego.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony w początkowym okresie zatrudnienia w (...) był uczniem, wobec czego nie wykonywał pracy mechanika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zatrudniony na stanowisku mechanika samochodowego został w dniu 01 lipca 1975r. i od tej daty Sąd przyjął, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Z zeznań świadków a także ubezpieczonego wynika, że jako mechanik samochodowy pracował w kanałach remontowych, dokonując równego rodzaju napraw, m.in. wymiany oleju czy drążka kierowniczego. Również w okresie służby wojskowej ubezpieczony wykonywał tę pracę.

Następnie od 28 lipca 1979r. ubezpieczony zatrudniony został jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony. Z zeznań świadków wynika, iż w (...) a następnie (...) nie było innych samochodów niż ciężarowe. Ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy woził samochodem ciężarowym pow. 3,5 tony nie tylko mleko i przetwory mleczne ale również ziemniaki czy porcelanę z lubiany. Dodatkowe obowiązki, jak rozładowywanie samochodu, miały charakter incydentalny, nadto ubezpieczony pracę kierowcy bardzo często wykonywał również w nadgodzinach. Pozwala to przyznać, że prace w warunkach szczególnych- kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Również w Spółdzielni (...) wykonywał pracę kierowcy, a więc również okres od 01 stycznia 1983r. do 22 listopada 1991r. uznać należało ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując, ubezpieczony wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych (od 01 lipca 1975r. do 22 listopada 1991r.).

W ocenie Sądu, wobec udowodnienia wymaganego prawem stażu pracy w szczególnych warunkach, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął również 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, a także nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o zeznania świadków i ubezpieczonego wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy ubezpieczonego, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 01 lutego 2017 r. . Sąd wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 26 października 2016 r., oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 u.e.r.f.u.s., zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie 2 wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Bożenna Zalewska